

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΤΕΤΡΑΜΗΝΩΝ

Μάθημα: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΤΑΞΗ: Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΕΙΣ (4) ΣΕΛΙΔΕΣ.

ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Να απαντήσετε σε όλα τα ερωτήματα.
2. Να γράψετε μόνο με μπλε στυλό.
3. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού και διορθωτικής ταινίας.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΔΙΔΑΓΜΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

(Μονάδες 35)

Να μεταφράσετε τα πιο κάτω κείμενα στα Ελληνικά.

I. *Ultimis annis vitae suae in Campaniā se tenēbat. Multos in illis locis agros possidēbat. Silius animum tenerum habēbat. Glorīae Vergili studēbat ingeniumque eius fovēbat. Eum ut puer magistrum honorābat. Monumentum eius pro templo habēbat.*

(Λατινικά Λυκείου, V - ελαφρά διασκευή)

II. *Marītus et pater et Brutus eam maestam inveniunt. Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit et cultro se ipsam interficit. Brutus ex vulnere dolore magno cultrum extrahit et delictum punire parat. Populum concitat et Tarquinio imperium adimit. Populus Rōmānus duo consules deligere constituit.*

(Λατινικά Λυκείου, IX - ελαφρά διασκευή)

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(Μονάδες 65)

1. α) Δίνονται δύο λέξεις της Ελληνικής. Να γράψετε μία λέξη της Λατινικής, με την οποία συνδέεται ετυμολογικά καθεμιά από αυτές (αν πρόκειται για ρήμα,

στο πρώτο πρόσωπο οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής / αν πρόκειται για ουσιαστικό, στην ονομαστική ενικού).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ
όνομα	
χειμώνας	

(Μονάδες 2)

β) Δίνονται δύο τριάδες λέξεων από την Αγγλική, Γαλλική και Ιταλική. Να γράψετε μία λέξη της Λατινικής, με την οποία συνδέεται ετυμολογικά η κάθε τριάδα (αν πρόκειται για ρήμα, στο πρώτο πρόσωπο οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής / αν πρόκειται για ουσιαστικό, στην ονομαστική ενικού).

ΑΓΓΛΙΚΗ	ΓΑΛΛΙΚΗ	ΙΤΑΛΙΚΗ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ
reign	règne	regno	
punish	punir	punire	

(Μονάδες 2)

2. Από τα κείμενα που δόθηκαν για μετάφραση, να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α΄ με τις πτώσεις της στήλης Β΄ (με πλάγια γράμματα στα κείμενα που δόθηκαν για μετάφραση). Στη στήλη Β΄ περισσεύουν τρεις (3) επιλογές.

A	B
α. Gloriae	1. ονομαστική πληθυντικού
β. Monumentum	2. αιτιατική ενικού
γ. templo	3. αφαιρετική πληθυντικού
δ. Illis	4. αφαιρετική ενικού
ε. lacrimis	5. γενική ενικού
στ. consules	6. ονομαστική ενικού
	7. δοτική ενικού
	8. δοτική πληθυντικού
	9. αιτιατική πληθυντικού

(Μονάδες 3)

3. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τους πιο κάτω τύπους (είναι υπογραμμισμένοι στα κείμενα που δόθηκαν για μετάφραση).

in Campaniā, Silius, eius, maestam, Illis, cultro, magno, deligere

(Μονάδες 8)

4. Να τρέψετε τους πιο κάτω ρηματικούς τύπους σύμφωνα με την οδηγία που ακολουθεί.

tenēbat: στο β΄ και στο γ΄ πρόσωπο πληθυντικού οριστικής ενεστώτα

habēbat: στο γ' πρόσωπο ενικού και στο β' πληθυντικού οριστικής μέλλοντα
honorābat: στο α' πρόσωπο ενικού και στο α' πληθυντικού οριστικής παρακειμένου

aperit: στο γ' πρόσωπο πληθυντικού οριστικής παρατατικού και στο απαρέμφατο ενεστώτα

deligere: στο β' πρόσωπο ενικού και στο β' πληθυντικού οριστικής ενεστώτα

constituit: στο α' πρόσωπο ενικού και στο γ' πληθυντικού οριστικής παρατατικού
(Μονάδες 12)

5. Να μεταφέρετε τις προτάσεις στον αντίθετο αριθμό.

Belli portas claudet.	
Ille cultrum extrahit et delictum punit.	

(Μονάδες 8)

6. Να συμπληρώσετε τα κενά των πιο κάτω προτάσεων με τον κατάλληλο τύπο της λέξης που βρίσκεται στην παρένθεση.

Magnos agros in Italia possidebant, in _____ (qui, πληθυντικός) se tenebant.

Sine _____ (aequitas, ενικός) et sine _____ (lex, πληθυντικός) civitas non stat.

Audiebamus Ovidium in terra Pontica _____ (exulo).

Ille scriptitat apud _____ (Graecus, πληθυντικός) _____ (clarus poeta, πληθυντικός) esse.

Postea belua marina _____ (puella, ενικός) nocet.

(Μονάδες 8)

7. Να εντοπίσετε και να διορθώσετε το συντακτικό σφάλμα σε κάθε πρόταση που ακολουθεί.

i. Nos dux cum militibus adventare audimus.

ii. Legati frumentum ex castrorum portant.

(Μονάδες 2)

8. Να υποδείξετε πού πρέπει να τονιστούν οι λέξεις που ακολουθούν (από τα κείμενα που δόθηκαν για μετάφραση) και να δικαιολογήσετε τις απαντήσεις σας.

magistrum, deligere

(Μονάδες 2)

9. α) Ποια μεγάλη πολιτειακή αλλαγή συντελείται στη Ρώμη μετά το γεγονός το οποίο αναφέρεται στο β' κείμενο που δόθηκε για μετάφραση;
β) Ποια αξία της ρωμαϊκής κοινωνίας προβάλλεται στο κείμενο αυτό;

(Μονάδες 2)

10. Να μεταφράσετε το κείμενο που ακολουθεί στα Ελληνικά.

Antiqui incolae Graeciae in ponto navigabant. Industriā patriam, natos et filias curabant et leges servabant. Audaciā contra hostes feroces certare solebant. Multos deos habebant et eos in pulchris templis adorabant.
[adoro, α': προσκυνώ]

(Μονάδες 8)

11. Να μεταφέρετε το κείμενο που ακολουθεί στα Λατινικά.

Ο ποιητής γράφει βιβλία. Αφηγείται για τους φοβερούς πολέμους και για τα βάρβαρα έθνη. Υπάρχουν κίνδυνοι, αλλά οι Ρωμαίοι στρατιώτες νικούν όλους τους λαούς. Επιθυμούν την πατρίδα και πλέουν προς την Ιταλία.

(Μονάδες 8)

– ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ –